

HỌC VIỆN CÔNG NGHỆ BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG

BÀI GIẢNG MÔN

KỸ THUẬT VI XỬ LÝ

Giảng viên:

Điện thoại/E-mail:

Học kỳ:

TS. Nguyễn Trung Hiếu

0916566268 / hieunt@ptit.edu.vn

Kỳ 1/2020

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

NỘI DUNG

1. Giới thiệu về lập trình Assembly
2. Tập lệnh của ARM
  1. Lệnh xử lý dữ liệu (data processing)
  2. Dịch chuyển dữ liệu (data movement)
  3. Điều khiển chương trình (flow control)
  4. Ngắt

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Cấu trúc chung của một chương trình hợp ngữ:

```
AREA Example, CODE, READONLY      ; name this block of code
ENTRY                             ; mark first instruction
                                   ; to execute

start
MOV    r0, #15                    ; Set up parameters
MOV    r1, #20
BL     firstfunc                  ; Call subroutine
SWI     0x11                      ; terminate

firstfunc                          ; Subroutine firstfunc
ADD     r0, r0, r1                ; r0 = r0 + r1
MOV     pc, lr                    ; Return from subroutine
                                   ; with result in r0
END                                     ; mark end of file
```

The diagram illustrates the structure of an ARM assembly program. It shows a sequence of instructions with labels, opcodes, operands, and comments. The labels 'start' and 'firstfunc' are on the left, with arrows pointing to the first and fourth instructions respectively. The instructions are: 'MOV r0, #15', 'MOV r1, #20', 'BL firstfunc', and 'SWI 0x11'. The first instruction is labeled 'start'. The fourth instruction is labeled 'firstfunc'. The instruction 'BL firstfunc' is underlined. The instruction 'MOV pc, lr' is underlined. The instruction 'END' is underlined. The instruction 'MOV pc, lr' is labeled 'operands'. The instruction 'END' is labeled 'opcode'. The instruction 'END' is labeled 'label'. The instruction 'END' is labeled 'comment'.

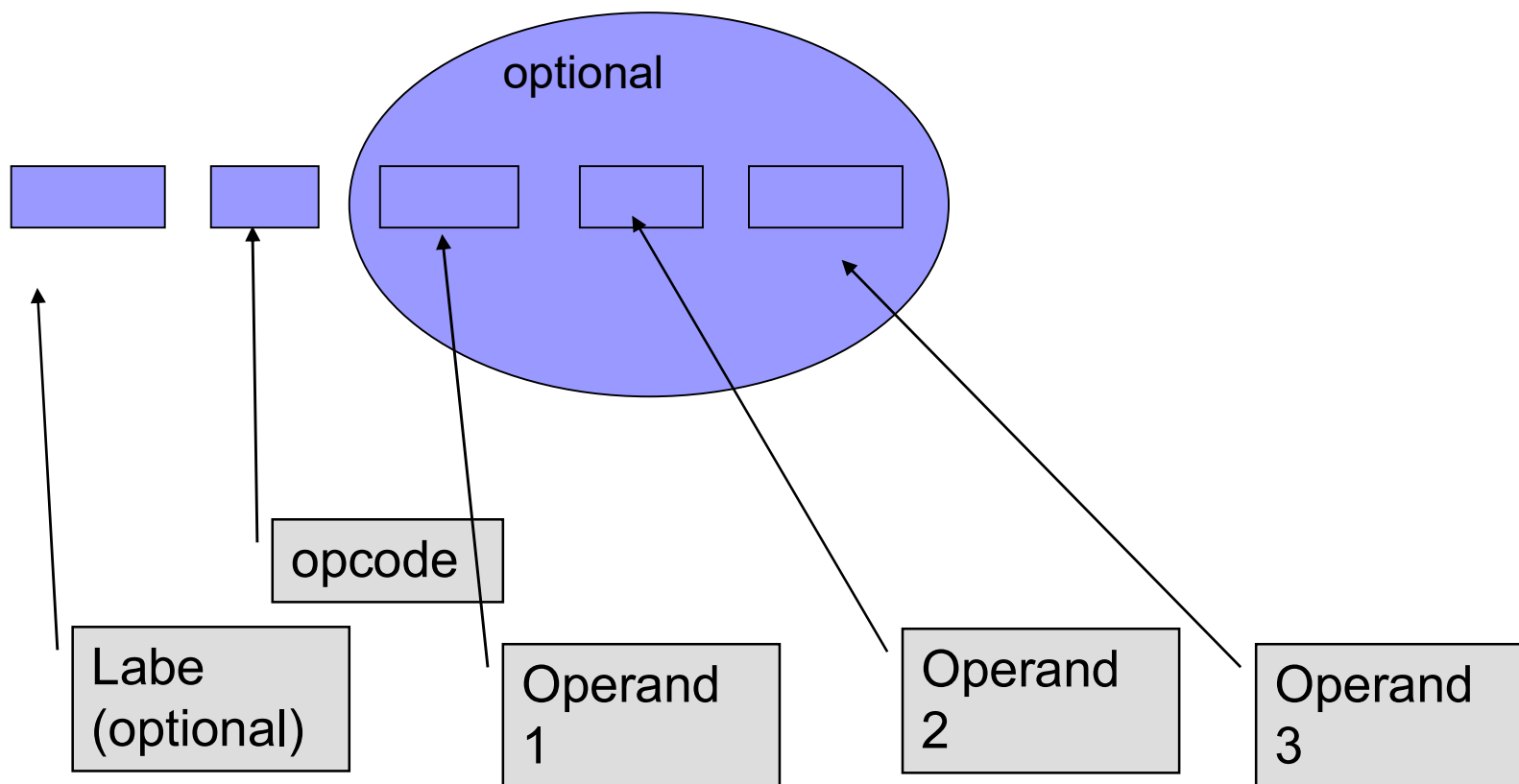
Diagram labels and arrows:

- label**: points to the 'start' label.
- opcode**: points to the 'END' instruction.
- operands**: points to the 'pc, lr' operands in the 'MOV pc, lr' instruction.
- comment**: points to the ';' comments in the instructions.

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Cấu trúc chung của một lệnh ARM

label <dấu cách> lệnh <dấu cách> ; chú giải

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

NỘI DUNG

1. Giới thiệu về lập trình Assembly
2. Tập lệnh của ARM
  1. Lệnh xử lý dữ liệu (data processing)
  2. Di chuyển dữ liệu (data transfer)
  3. Điều khiển chương trình (flow control)

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Đặc điểm của tập lệnh ARM:
  - Kiến trúc Load – Store
  - Lệnh 3 địa chỉ
  - Tất cả đều là cách lệnh có điều kiện
  - Có khả năng load/store nhiều thanh ghi đồng thời
  - Khối dịch và khối ALU có thể hoạt động song song, do đó phép tính dịch và các phép tính tính toán có thể được thực hiện đồng thời.

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Lệnh xử lý dữ liệu:

- Lệnh xử lý dữ liệu bao gồm lệnh di chuyển dữ liệu giữa các thanh ghi (move), lệnh số học (arithmetic), lệnh logic (logical), lệnh so sánh (comparison) và lệnh nhân (multiply).
- Hầu hết các lệnh xử lý dữ liệu có thể dùng bộ dịch (barrel shifter) để xử lý một trong những toán hạng của lệnh

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Lệnh xử lý dữ liệu
  - Arithmetic: **ADD   ADC   SUB   SBC   RSB   RSC**
  - Logical: **AND   ORR   EOR   BIC**
  - Comparisons: **CMP   CMN   TST   TEQ**
  - Data movement: **MOV   MVN**
- Lưu ý: các lệnh chỉ thực hiện trên thanh ghi, KHÔNG thực hiện trên bộ nhớ.
- Cú pháp:
    <Operation>{<cond>}{S} Rd, Rn, Operand2
  - Lệnh so sánh tác động đến cờ và thanh ghi Rd không bị tác động
  - Lệnh di chuyển dữ liệu không tác động đến thanh ghi Rn
- Toán hạng thứ 2 được đưa đến ALU thông qua bộ dịch chuyển

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Di chuyển dữ liệu giữa các thanh ghi

MOV<cond><S> Rd, Rn, <operands>

MOVCS R0, R1 ; Nếu cờ nhớ C = 1 thì R0 := R1

MOVS R0, #0 ; R0 = 0
; Z = 1, N = 0
; C, V không bị tác động

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Di chuyển dữ liệu giữa các thanh ghi:
  - Lưu ý: Hầu hết các lệnh trong ARM có trường điều kiện. Khi thỏa mãn điều kiện đó thì lệnh mới được thực hiện.

MOVCS R0, R1 ; R0 = R1 chỉ khi C = 1.

MOVCC R0, R1 ; R0 = R1 chỉ khi C = 0.

Mnemonic	Condition	Mnemonic	Condition
CS	<i>Carry Set</i>	CC	<i>Carry Clear</i>
EQ	<i>Equal (Zero Set)</i>	NE	<i>Not Equal (Zero Clear)</i>
VS	<i>Overflow Set</i>	VC	<i>Overflow Clear</i>
GT	<i>Greater Than</i>	LT	<i>Less Than</i>
GE	<i>Greater Than or Equal</i>	LE	<i>Less Than or Equal</i>
PL	<i>Plus (Positive)</i>	MI	<i>Minus (Negative)</i>
HI	<i>Higher Than</i>	LO	<i>Lower Than (aka CC)</i>
HS	<i>Higher or Same (aka CS)</i>	LS	<i>Lower or Same</i>

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Di chuyển dữ liệu giữa các thanh ghi:

- Gồm có hai lệnh:

- *MOV R0, R2* ; $R0 = R2$

- *MVN R0, R2* ; *move negative, $R0 = -R2$*

- Ví dụ:

Trước: $r5 = 5$

$r7 = 8$

MOV r7, r5

Sau: $r5 = 5$

$r7 = 5$

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Di chuyển dữ liệu giữa các thanh ghi:

`MOV R1, #0x12`

; Lưu số 8 bit vào phần thấp của R1

`MOV R1, #0x1234`

; Lưu số 16 bit vào phần thấp của R1

`MOVT R1, #0x1234`

; Lưu số 16 bit vào phần cao của R1

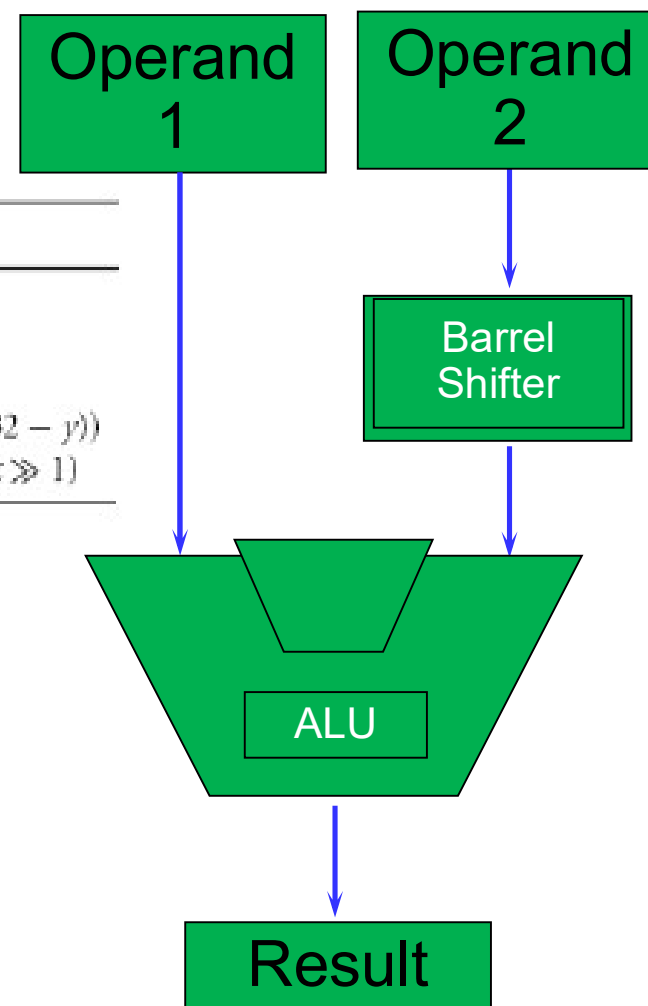
`MOV32 R1, #0x12345678`

; Lưu số 32 bit vào R1

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Barrel shifter:

Mnemonic	Description	Shift	Result
LSL	logical shift left	$x\text{LSL } y$	$x \ll y$
LSR	logical shift right	$x\text{LSR } y$	$(\text{unsigned})x \gg y$
ASR	arithmetic right shift	$x\text{ASR } y$	$(\text{signed})x \gg y$
ROR	rotate right	$x\text{ROR } y$	$((\text{unsigned})x \gg y) (x \ll (32 - y))$
RRX	rotate right extended	$x\text{RRX}$	$(c\text{ flag} \ll 31) ((\text{unsigned})x \gg 1)$

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Dịch trái:

- MOV R0, R2, **LSL #2** ; R0 = R2<<2
; R2 không đổi

Ví dụ: **0...0 0011 0000**

Trước: R2 = 0x00000030

Sau: R0 = 0x000000C0

R2 = 0x00000030

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Dịch phải:

- MOV R0, R2, **LSR #2** ; R0 = R2<<2
; R2 không đổi

Ví dụ: **0...0 0011 0000**

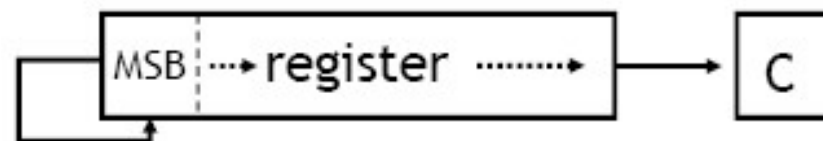
Trước: R2 = 0x00000030

Sau: R0 = 0x0000000C

R2 = 0x00000030

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Dịch phải số học:

- MOV R0, R2, **ASR #2** ; R0 = R2>>2
; R2 không đổi

Ví dụ: **1010 0...0 0011 0000**

Trước: R2 = 0xA0000030

Sau: R0 = 0xE800000C

R2 = 0xA0000030

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Quay phải mở rộng:

- MOV R0, R2, **RRX** ; R0 = R2 sau khi quay
; R2 không đổi

Ví dụ: **0...0 0011 0001**

Trước: R2 = 0x00000031 ; C = 1

Sau: R0 = 0x80000018 ; C = 1

R2 = 0x00000031

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Các lệnh số học: Cộng và trừ

instruction <cond> <S> *Rd*, *Rn*, *N*

ADC	add two 32-bit values and carry	$Rd = Rn + N + \text{carry}$
ADD	add two 32-bit values	$Rd = Rn + N$
RSB	reverse subtract of two 32-bit values	$Rd = N - Rn$
RSC	reverse subtract with carry of two 32-bit values	$Rd = N - Rn - !(\text{carry flag})$
SBC	subtract with carry of two 32-bit values	$Rd = Rn - N - !(\text{carry flag})$
SUB	subtract two 32-bit values	$Rd = Rn - N$

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Các chế độ địa chỉ:
  - Chế độ địa chỉ thanh ghi:
    - `ADD R0, R1, R2` ; Các toán hạng là các thanh ghi
  - Chế độ địa chỉ tức thời:
    - `ADD R3, R3, #1` ; $R3 = R3 + 1$
    - `ADD R8, R7, #0xff` ; $R8 = R7[7:0]$
- Dấu # được sử dụng để biểu diễn toán hạng tức thời
- Toán hạng có ký hiệu `0x` đứng trước: biểu diễn số hexa

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Các lệnh số học: Cộng và trừ

Ví dụ 1:

R0 = 0x00000000

R1 = 0x00000002

R2 = 0x00000001

SUB R0, R1, R2

Ví dụ 2:

R0 = 0x00000000

R1 = 0x00000077

RSB R0, R1, #0

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Các lệnh số học: Cộng và trừ

Ví dụ 3:

R1 = 0x00000001

SUBS R1, R1, #1

CPRS = ?

Ví dụ 4:

R0 = 0x00000000

R1 = 0x00000005

ADD R0, R1, R1, LSL #1

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Các lệnh số học: Cộng và trừ

Ví dụ 5: Thực hiện phép cộng 3 số sau:

Số thứ nhất = 2ABC3458

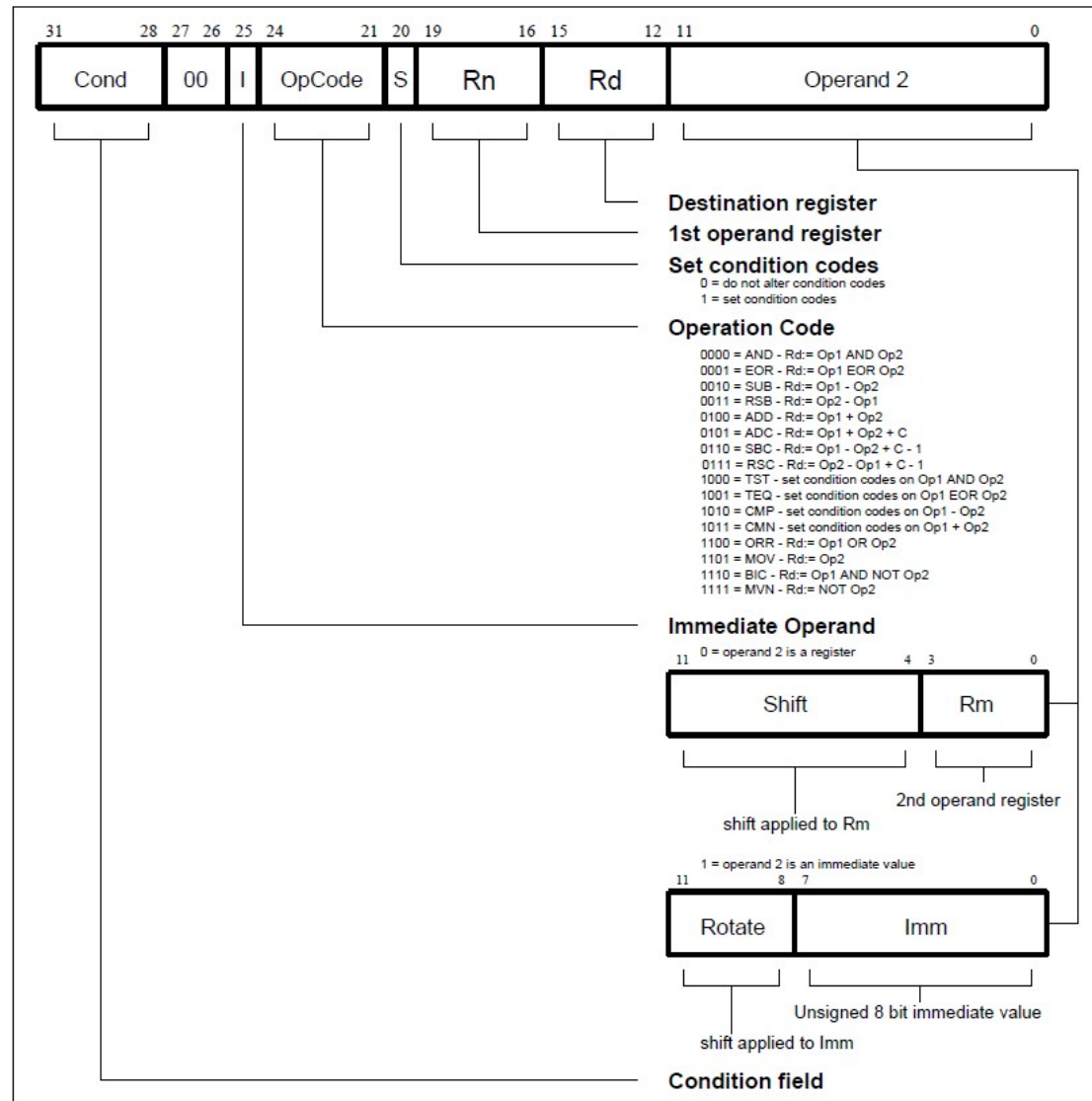
Số thứ hai = E8934D47

Số thứ ba = 134DC378

Kết quả lưu vào thanh ghi R4

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Cấu trúc lệnh được mã hóa:

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Cấu trúc lệnh: Condition

Code	Suffix	Flags	Meaning
0000	EQ	Z set	equal
0001	NE	Z clear	not equal
0010	CS	C set	unsigned higher or same
0011	CC	C clear	unsigned lower
0100	MI	N set	negative
0101	PL	N clear	positive or zero
0110	VS	V set	overflow
0111	VC	V clear	no overflow

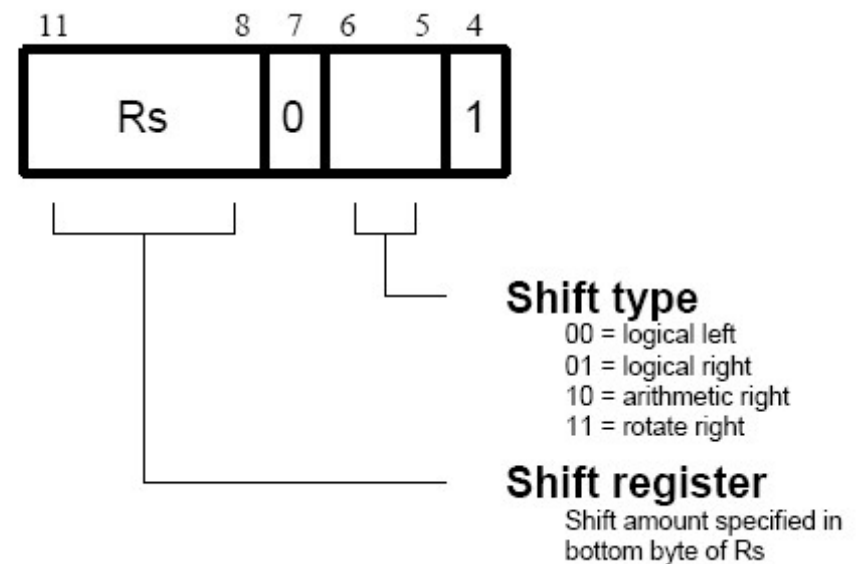
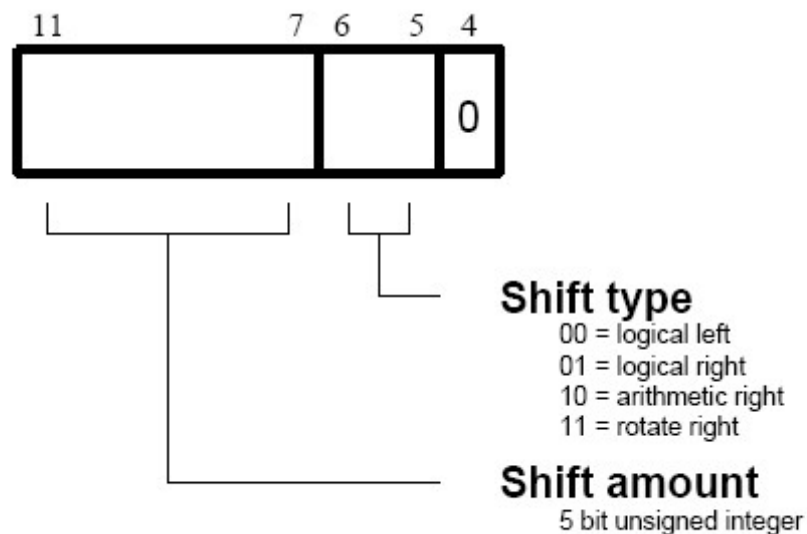
CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Cấu trúc lệnh: Opcode

Assembler Mnemonic	OpCode	Action
AND	0000	operand1 AND operand2
EOR	0001	operand1 EOR operand2
SUB	0010	operand1 - operand2
RSB	0011	operand2 - operand1
ADD	0100	operand1 + operand2
ADC	0101	operand1 + operand2 + carry
SBC	0110	operand1 - operand2 + carry - 1
RSC	0111	operand2 - operand1 + carry - 1
TST	1000	as AND, but result is not written
TEQ	1001	as EOR, but result is not written

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Cấu trúc lệnh: Operand2

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Cấu trúc lệnh:

Lệnh:

MOV R4,#0x00

MOV R5,#0x00

MOV R7,#0x02

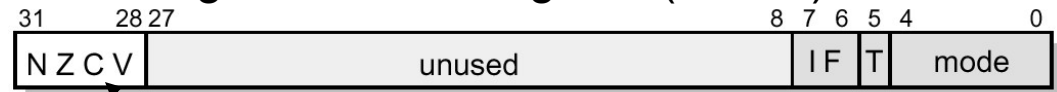
ADDEQ R4,R5,R7,LSR #2

Exercise 2

Fill in the shaded areas.

Program counter PC =R15, #value = intermediate constant value

Current Program Status Register (CPSR)

Address (H)		Comments	After instruction is run				
			PC (Hex)	C	R0(Hex)	R1(Hex)	R2 (Hex)
PC							
	All registers R0-R2 are rest to 0 here			0	0	0	
0000 1000	Mov r1,#15	;r1=15	0000 1004	0	0000 0000	0000 000f	ffff ffff
	Mov r2,#0xffffffff	;r2=#0xffffffff ;i.e. r2= -1					
	ADDs r0,r1,r2	;r0=r1+r2					
	ADCs r0,r1,r2	;r0=r1+r2+C					
	SUBs r0,r1,r2	;r0=r1-r2					
	SBCs r0,r1,r2	;r0=r1-r2+C-1					

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Lệnh logic

instruction<cond><S> Rd, Rn, N

AND	logical bitwise AND of two 32-bit values	$Rd = Rn \& N$
ORR	logical bitwise OR of two 32-bit values	$Rd = Rn N$
EOR	logical exclusive OR of two 32-bit values	$Rd = Rn \wedge N$
BIC	logical bit clear (AND NOT)	$Rd = Rn \& \sim N$

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Lệnh logic

- AND   R0, R1, R2   ; R0 = R1 and R2
- ORR   R0, R1, R2   ; R0 = R1 or R2
- EOR   R0, R1, R2   ; R0 = R1 xor R2
- BIC   R0, R1, R2   ; R0 = R1 and ($\sim$ R2)

Lệnh BIC là lệnh xóa bit: Các bit trong R1 sẽ bị xóa bởi các bit được đánh dấu trong R2

R1 = 0x11111111   R2 = 0x01100101

BIC R0, R1, R2

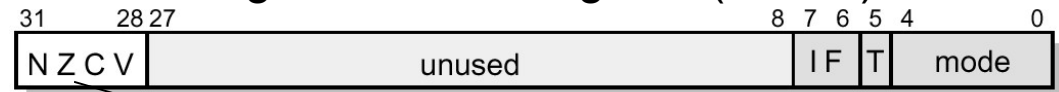
R0 = 0x10011010

Exercise 3

Fill in the shaded areas.

Program counter PC =R15, #value = intermediate constant value

Current Program Status Register (CPSR)

Address (H)		Comments	After instruction is run			
PC			R0(Hex)	R1(Hex)	R2(Hex)	NZ
	At the beginning		0000 0000H	0000 0055H	0000 0061H	00
0000 7000	ANDs r0,r1,r2	;r0=r1 and r2 (bit by bit)				
	ORRs r0,r1,r2	;r0=r1 or r2				
	EORs r0,r1,r2	;r0=r1 xor r2				
	BICs r0,r1,r2	;r0=r1 and (not r2)				

R1=55H=0101 0101 B

R2=61H=0110 0001 B

9EH=1001 1110 B

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Lệnh so sánh

- Các lệnh so sánh không tạo ra kết quả nhưng nó tác động đến các bit cờ (N, Z, C, V) trong thanh ghi CPSR.
- Cú pháp: instruction<cond> Rn, N

CMN	compare negated	flags set as a result of $Rn + N$
CMP	compare	flags set as a result of $Rn - N$
TEQ	test for equality of two 32-bit values	flags set as a result of $Rn \wedge N$
TST	test bits of a 32-bit value	flags set as a result of $Rn \& N$

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

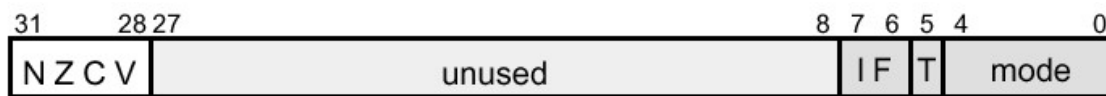
■ Lệnh so sánh

- CMP R1, R2 ; Thiết lập cờ dựa trên kết quả $R1 - R2$
- CMN R1, R2 ; Thiết lập cờ dựa trên kết quả $R1 + R2$
- TST R1, R2 ; bit test: Thiết lập cờ dựa trên kq R1 and R2
- TEQ R1, R2 ; test equal: Thiết lập cờ dựa trên kq $R1 \text{ xor } R2$

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Lệnh so sánh

CMP r1, r2 ; set cc on r1 - r2 (compare)

- Same as SUB (subtract) except result of subtraction is not stored.
- Only the condition code bits (cc) {N,Z,C,V} in CPSR are changed

- N = 1 if MSB of (r1 - r2) is '1' (MSB of result is sign bit, 1 = negative)
- Z=1 when the result is zero
- C=1 when the result of an addition is greater than or equal to 2^{32} , if the result of a subtraction is positive.
- V=1 (when result of add, subtract, or compare is $\geq 2^{31}$, or $< -2^{31}$). I.e.
  - if two -ve numbers are added, the result is +ve (underflow).
  - if two +ve numbers are added, the result is -ve (overflow).(0x7FFFFFFF+1=0x80000000)

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Lệnh so sánh

Ví dụ:

R1 = a, R2 = b

if (R1<R2)

R1=a

else

R1=b

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

Exercise 6

Fill in the shaded areas.

TST updates the N and Z flags according to the result, It does not affect the C or V flags.

Address (H)		Comments	After instruction is run		
PC			NZCV (binary)	R1 (Hex)	R2 (Hex)
	All registers R0-R2=0 and NZCV=0000, here				
0000 1000	Mov r1,#15	;r1=15 decimal			
	Mov r2,#0x240	;r2=0xF0 (0xf is 240 in decimal)			
	TST r1,r2	; set cc on r1 AND r2 (logical AND operation test bits)			
	TEQ r1,r2	; set cc on r1 xor r2 (test equivalent)			

Convert hex to decimal :<http://easycalculation.com/hex-converter.php>

0000 1111

0000 1111

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Lệnh nhân

MLA<cond><S> Rd, Rm, Rs, Rn

MUL<cond><S> Rd, Rm, Rs

MLA	multiply and accumulate	$Rd = (Rm * Rs) + Rn$
MUL	multiply	$Rd = Rm * Rs$

- Tất cả các toán hạng phải là thanh ghi
- Thanh ghi Rm, Rs phải là hai thanh ghi khác nhau

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Lệnh nhân 64 bit

instruction<cond><S> RdLo, RdHi, Rm, Rs

SMLAL	signed multiply accumulate long	$[RdHi, RdLo] = [RdHi, RdLo] + (Rm * Rs)$
SMULL	signed multiply long	$[RdHi, RdLo] = Rm * Rs$
UMLAL	unsigned multiply accumulate long	$[RdHi, RdLo] = [RdHi, RdLo] \mid (Rm * Rs)$
UMULL	unsigned multiply long	$[RdHi, RdLo] = Rm * Rs$

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

NỘI DUNG

1. Giới thiệu về lập trình Assembly
2. Tập lệnh của ARM
  1. Lệnh xử lý dữ liệu (data processing)
  2. **Điều khiển chương trình (flow control)**
  3. Di chuyển dữ liệu (data transfer)
  4. Ngắt

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Lệnh rẽ nhánh

- Lệnh rẽ nhánh không điều kiện

B label

....

label: ....

- Lệnh rẽ nhánh có điều kiện

MOV R0, #0

loop: ADD R0, R0, #1

CMP R0, #10

BNE loop

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Lệnh rẽ nhánh

Branch	Interpretation	Normal uses
B BAL	Unconditional Always	Always take this branch Always take this branch
BEQ	Equal	Comparison equal or zero result
BNE	Not equal	Comparison not equal or non-zero result
BPL	Plus	Result positive or zero
BMI	Minus	Result minus or negative
BCC BLO	Carry clear Lower	Arithmetic operation did not give carry-out Unsigned comparison gave lower
BCS BHS	Carry set Higher or same	Arithmetic operation gave carry-out Unsigned comparison gave higher or same
BVC	Overflow clear	Signed integer operation; no overflow occurred
BVS	Overflow set	Signed integer operation; overflow occurred
BGT	Greater than	Signed integer comparison gave greater than
BGE	Greater or equal	Signed integer comparison gave greater or equal
BLT	Less than	Signed integer comparison gave less than
BLE	Less or equal	Signed integer comparison gave less than or equal
BHI	Higher	Unsigned comparison gave higher
BLS	Lower or same	Unsigned comparison gave lower or same

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Lệnh rẽ nhánh

```
CMP    R0, #5
BEQ    bypass      @ if (R0!=5) {
ADD    R1, R1, R0 @  R1=R1+R0-R2
SUB    R1, R1, R2 @ }
```

bypass: ...

```
-----
CMP    R0, #5      smaller and faster
ADDNE  R1, R1, R0
SUBNE  R1, R1, R2
```

Rule of thumb: if the conditional sequence is three instructions or less, it is better to use conditional execution than a branch.

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Lệnh rẽ nhánh

```
if ((R0==R1) && (R2==R3)) R4++
```

```
    CMP    R0, R1
    BNE    skip
    CMP    R2, R3
    BNE    skip
    ADD    R4, R4, #1
```

```
skip:    ...
```

```
    CMP    R0, R1
    CMPEQ  R2, R3
    ADDEQ  R4, R4, #1
```


CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Lệnh gọi hàm

- Lệnh BL copy địa chỉ quay trở về chương trình chính vào thanh ghi R14 (lr)

BL subfunc ; gọi hàm subfunc

CMP R1, #5 ; vị trí quay trở lại

.....

Subfunc: ..... ; hàm con

.....

MOV PC, LR ; quay lại chương trình chính

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Lệnh gọi hàm

- B Label: Rẽ nhánh đến Label
- BL Label: Rẽ nhánh đến Label và lệnh tiếp theo trong LR
- BX R0: Rẽ nhánh đến địa chỉ lưu trong R0
- BLX R0: Rẽ nhánh đến địa chỉ lưu trong thanh ghi R0

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Ví dụ: Tìm số lớn nhất trong 3 số sau và lưu trong R3:

R0 = 0x342454AB

R1 = 0x4345CD21

R2 = 0x34CD2345

R3 =?

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

NỘI DUNG

1. Giới thiệu về lập trình Assembly
2. Tập lệnh của ARM
  1. Lệnh xử lý dữ liệu (data processing)
  2. Điều khiển chương trình (flow control)
  3. Di chuyển dữ liệu (data transfer)
  4. Ngắt

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Lệnh di chuyển dữ liệu
  - Di chuyển dữ liệu giữa các thanh ghi và bộ nhớ
  - Có 3 dạng chính:
    - Load/store một thanh ghi
    - Load/store nhiều thanh ghi
    - Hoán chuyển dữ liệu giữa ô nhớ và thanh ghi

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Load/Store một thanh ghi

- Cú pháp:
  - `<LDR|STR>{cond} {B|SB|H|SH} Rd, [Rn]` : Nạp dữ liệu từ ô nhớ có địa chỉ lưu trong Rn vào thanh ghi Rd
- Độ dài dữ liệu có thể là 1 byte, 1 byte có dấu, nửa từ, nửa từ có dấu, 1 từ

```
LDR    r0, [r1]    ; r0 := mem32[r1]
STR    r0, [r1]    ; mem32[r1] := r0
```

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Load/Store một thanh ghi

LDR	Load a word into register	$Rd \leftarrow \text{mem32}[\text{address}]$
STR	Store a word in register into memory	$\text{Mem32}[\text{address}] \leftarrow Rd$
LDRB	Load a byte into register	$Rd \leftarrow \text{mem8}[\text{address}]$
STRB	Store a byte in register into memory	$\text{Mem8}[\text{address}] \leftarrow Rd$
LDRH	Load a half-word into register	$Rd \leftarrow \text{mem16}[\text{address}]$
STRH	Store a half-word in register into memory	$\text{Mem16}[\text{address}] \leftarrow Rd$
LDRSB	Load a signed byte into register	$Rd \leftarrow \text{signExtend}(\text{mem8}[\text{address}])$
LDRSH	Load a signed half-word into register	$Rd \leftarrow \text{signExtend}(\text{mem16}[\text{address}])$

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Load/Store một thanh ghi
- Ví dụ:

	addr	Addr + 1	Giá trị thanh ghi
Ldrb	11001101		00000000 00000000 00000000 11001101
Ldrh	11001101	10100101	00000000 00000000 10100101 11001101

	addr	Addr + 1	Giá trị thanh ghi
Ldrsb	11001101		11111111 11111111 11111111 11001101
Ldrsh	11001101	10100101	11111111 11111111 10100101 11001101
Ldrsb	01001101		00000000 00000000 00000000 01001101
Ldrsh	11001101	00100101	00000000 00000000 00100101 11001101

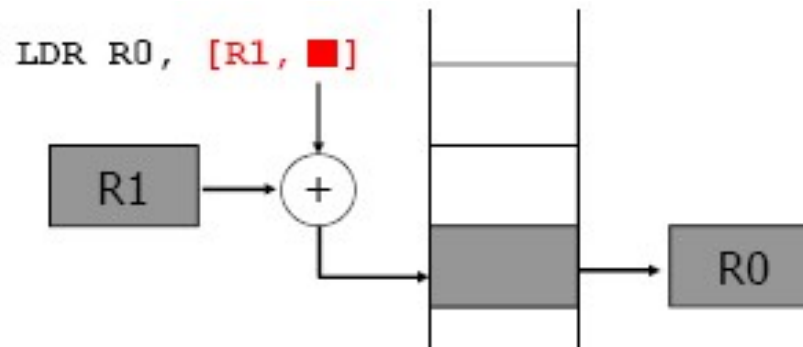
CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Load/Store một thanh ghi

- Chế độ địa chỉ Pre-indexed

- Địa chỉ bao gồm địa chỉ cơ sở (lưu trong thanh ghi) và các địa chỉ đoạn (offset)
- Mục đích: cho phép truy cập tới các vị trí ô nhớ trong một vùng nhớ.

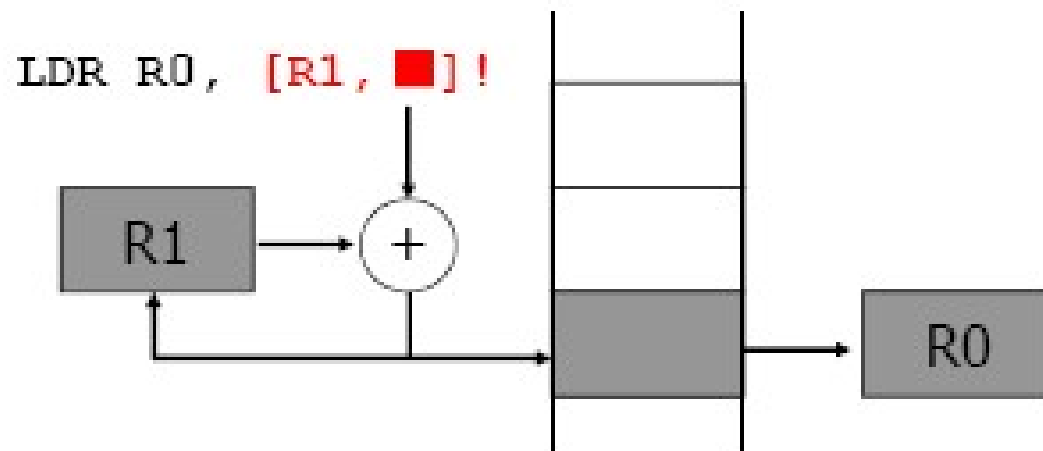
LDR R0, [R1, #4] ; R0 = mem[R1+4]
; R1 không đổi

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Load/Store một thanh ghi
  - Chế độ địa chỉ Auto-indexing (Preindex with writeback)

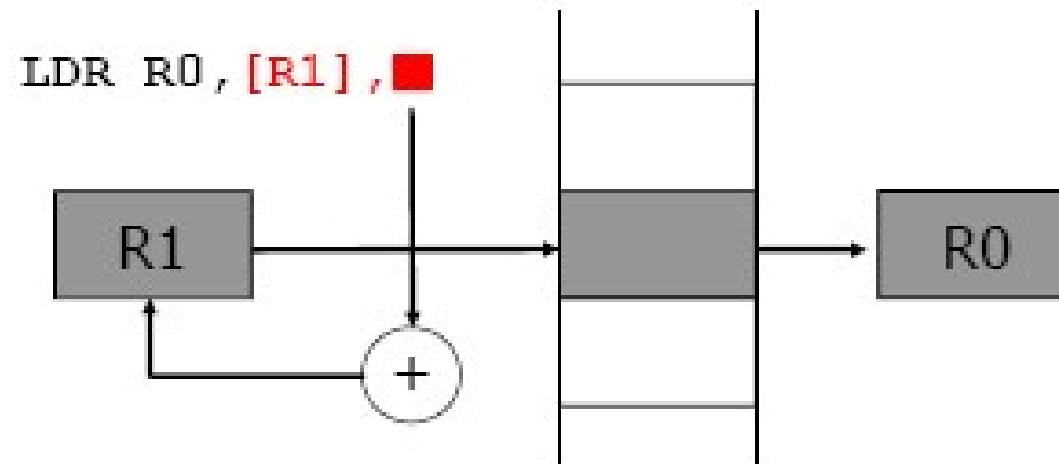
LDR R0, [R1,#4]! ; R0 = mem[R1+4]
; R1 = R1 + 4

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Load/Store một thanh ghi
  - Chế độ địa chỉ Post-indexed
    - Không sử dụng dấu chấm than (!)

LDR R0, [R1], #4 ; R0 = mem[R1]
; R1 = R1 + 4

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Load/Store một thanh ghi

- Lưu ý: Để nạp một số lớn hơn 255 vào thanh ghi:

LDR R1, =0x12345678

Nếu dùng lệnh MOV R1, #0x12345678, chương trình sẽ báo lỗi:

A1510E: Immediate 0x12345678 cannot be repre

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Load/Store một thanh ghi

- Ví dụ: $r0 = 0x00000000$

$r1 = 0x00000009$

$\text{mem32}[r1] = 0x01010101$

$\text{mem32}[r1+4] = 0x02020202$

Tìm giá trị của $r0$, $r1$ trong các trường hợp sau:

a. `LDR r0, [r1,#4]`

b. `LDR r0, [r1,#4]!`

c. `LDR r0, [r1],#4`

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Load/Store một thanh ghi

- Ví dụ: Tìm giá trị của R0, R1 trong các trường hợp sau:

- a. STR R0,[R1,#200]
- b. STR R0,[R1,R2,LSL #2]
- c. STR R0,[R1,#-16]!
- d. STR R0,[R1],#200

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Load/Store một thanh ghi

- Ví dụ: Tính giá trị biểu thức

$$S = a1 * b1 + a2 * b2 + \dots + a10 * b10$$

trong đó địa chỉ ô nhớ chứa a1 lưu trong R8, b1 lưu trong R9.

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Load/Store một thanh ghi

- Ví dụ: Tính giá trị biểu thức

```
MOV r11,#10
```

```
MOV r10,#0
```

```
LOOP
```

```
LDR r0,[r8],#4
```

```
LDR r1,[r9],#4
```

```
MLA r10,r0,r1,r10 ;  $r10 = r0 * r1 + r10$ 
```

```
SUBS r11,r11,#1
```

```
BNE LOOP
```

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Load/Store nhiều thanh ghi

- Cú pháp:

LDM|STM{cond}<mode> Rn{!},<register>

- Các chế độ địa chỉ

Chế độ	Mô tả	Địa chỉ bắt đầu	Địa chỉ kết thúc	Rn!
IA	Increment after	Rn	$Rn + 4*N - 4$	$Rn + 4*N$
IB	Increment before	$Rn + 4$	$Rn + 4*N$	$Rn + 4*N$
DA	Decrement after	$Rn - 4*N + 4$	Rn	$Rn - 4*N$
DB	Decrement before	$Rn - 4*N$	$Rn - 4$	$Rn - 4*N$

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Load/Store nhiều thanh ghi

- LDMIA Rn, {<register>}
- Ví dụ:

```
LDMIA R0, {R1,R2,R3}
```

or

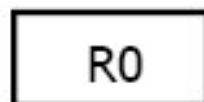
```
LDMIA R0, {R1-R3}
```

```
R1: 10
```

```
R2: 20
```

```
R3: 30
```

```
R0: 0x10
```


addr	data
0x010	10
0x014	20
0x018	30
0x01C	40
0x020	50
0x024	60

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Load/Store nhiều thanh ghi

- LDMIA Rn!, {<register>}
- Ví dụ:

LDMIA R0!, {R1,R2,R3}

R1 : 10
R2 : 20
R3 : 30
R0 : 0x01C

R0

addr	data
0x010	10
0x014	20
0x018	30
0x01C	40
0x020	50
0x024	60

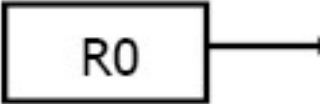
CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Load/Store nhiều thanh ghi

- LDMIB Rn!, {<register>}
- Ví dụ:

LDMIB R0!, {R1,R2,R3}

R1: 20
R2: 30
R3: 40
R0: 0x01C

addr	data
0x010	10
0x014	20
0x018	30
0x01C	40
0x020	50
0x024	60

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

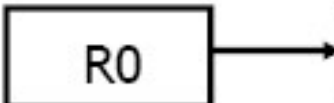
■ Load/Store nhiều thanh ghi

- LDMDA Rn!, {<register>}
- Ví dụ:

LDMDA R0!, {R1,R2,R3}

R1: 40
R2: 50
R3: 60
R0: 0x018

addr	data
0x010	10
0x014	20
0x018	30
0x01C	40
0x020	50
0x024	60

A diagram showing a box labeled 'R0' with an arrow pointing to the row in the memory table where the address is 0x018.

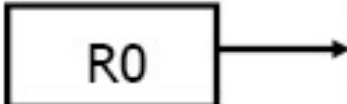
CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Load/Store nhiều thanh ghi

- LDMDB Rn!, {<register>}
- Ví dụ:
LDMDB R0!, {R1,R2,R3}

R1: 30
R2: 40
R3: 50
R0: 0x018

addr	data
0x010	10
0x014	20
0x018	30
0x01C	40
0x020	50
0x024	60

A diagram showing a box labeled 'R0' with an arrow pointing to the row in the memory table where the address is 0x018.

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Định nghĩa hằng số trong lập trình ARM
- DCB: Lệnh chỉ dẫn sử dụng một hoặc nhiều byte trong bộ nhớ để lưu dữ liệu
  - Cú pháp: Label DCB exp,{offset}
- Ví dụ:
  - Message1 DCB “Hello”
  - Value1 DCB 0x12 ; Phân bổ 1 byte cho ô nhớ Value1 = 12
  - Value2 DCW 0x1234 ; Phân bổ 2 byte cho Value2 = 1234
  - Value3 DCD 0x123456 ; Phân bổ 4 byte cho Value3
  - SQRT DCB 1,4,9,16; Phân bổ 4 byte cho 4 ô nhớ có giá trị lần lượt là 1, 4, 9 và 16

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Định nghĩa hằng số trong lập trình ARM
- Ví dụ: Tìm giá trị đảo của C123 và lưu vào ô nhớ ngoài

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Định nghĩa hằng số trong lập trình ARM
- Ví dụ: Tìm giá trị đảo của C123 và lưu vào ô nhớ ngoài

AREA vidu, CODE, READONLY

ENTRY

Main

LDR R1, Value

LDR R0, Result

MVN R1, R1

STR R1, [R0]

Value DCD 0xC123

Result DCD 0x0

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Định nghĩa hằng số trong lập trình ARM
- Ví dụ: Cộng hai số
  - Value1 = 12345678
  - Value2 = 23456789
  - Result = ?

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Giải thích các lệnh sau đây:

MOV R0, R1,ROR #26

CMP R0,#256

MVNLT R0,#255

STR R0,[R1,R2,LSL#2]

STR R0,[R1,# -16]!

STRB R0,[R1,#1]!

STRB R0,[R1],R2

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Căn chỉnh ô nhớ trong ARM
- Align {expr,{offset}} : Căn chỉnh ô nhớ hiện tại theo một kích thước nhất định.
  - Nếu expr không được chỉ ra, Align sẽ căn chỉnh vị trí lệnh từ nhớ tiếp theo.

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Hoán chuyển dữ liệu giữa ô nhớ và thanh ghi

SWP{B} Rd, Rm, [Rn]		
SWP	WORD exchange	tmp = mem32[Rn] mem32[Rn] = Rm Rd = tmp
SWPB	Byte exchange	tmp = mem8[Rn] mem8[Rn] = Rm Rd = tmp

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Bài tập 1: Tính $x = (\text{mem}[a] + \text{mem}[b]) - \text{mem}[c]$
- Bài tập 2: Tính $x = (\text{mem}[a] + \text{mem}[b]) * \text{mem}[c]$
- Bài tập 3: Tính $R1 = (R2 \ll 2) | (R3 \& 15)$

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

Bài tập 4: Giải thích chương trình sau

AREA Program, CODE, READONLY

ENTRY

Main

LDR R0, = Data1

EOR R1, R1, R1

LDR R2, Length

Loop

LDR R3, [R0]

ADD R1, R1, R3

ADD R0, R0, #4

SUBS R2, R2, #0x1

BNE Loop

STR R1, Result

SWI &11

Table AREA Data1, DATA
DCW &0B1A

ALIGN

DCW &23C4

ALIGN

DCW &15E7

ALIGN

TablEnd DCD 0

AREA Data2, DATA

Length DCW (TablEnd - Table) / 4

ALIGN

Result DCW 0

END

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Bài tập 5: Viết chương trình thực hiện:

Sao chép chuỗi “Hello world” từ một địa chỉ trong ô nhớ Srcstr sang một địa chỉ ô nhớ có tên Dststr.

Chương trình có sử dụng hàm con Funccopy để copy.

- Bài tập 6: Viết chương trình thực hiện:

So sánh hai chuỗi đã cho được lưu tại hai địa chỉ trong ô nhớ có tên là “String1” và “String2”. Lưu thông báo “Khác nhau” hoặc “Giống nhau” vào ô nhớ có tên Result

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

```
        AREA    MYCODE, CODE, READONLY
        ENTRY

main
        ADR r1,srcstr
        ADR r0,dststr
        BL strcpy
srcstr DCB "Hello world",0
dststr DCB "Destination",0

Funcopy
        LDRB r2,[r1],#1
        STRB r2,[r0],#1
        CMP r2,#0
        BNE strcpy
        MOV pc,lr
        END      ;End of the program
```


CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

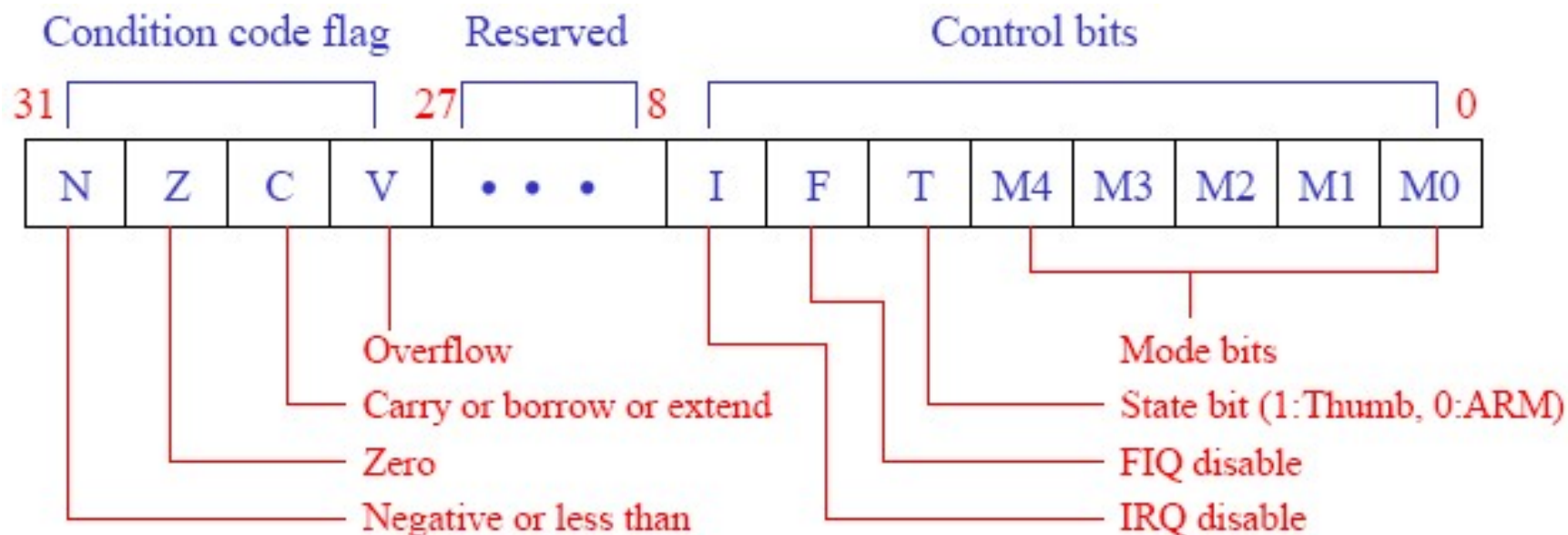

NỘI DUNG

1. Giới thiệu về lập trình Assembly
2. Tập lệnh của ARM
  1. Lệnh xử lý dữ liệu (data processing)
  2. Điều khiển chương trình (flow control)
  3. Di chuyển dữ liệu (data transfer)
  4. Biệt lệ/Ngắt (Exception/Interrupt)

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Thanh ghi CPSR (Current Program Status Register)

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

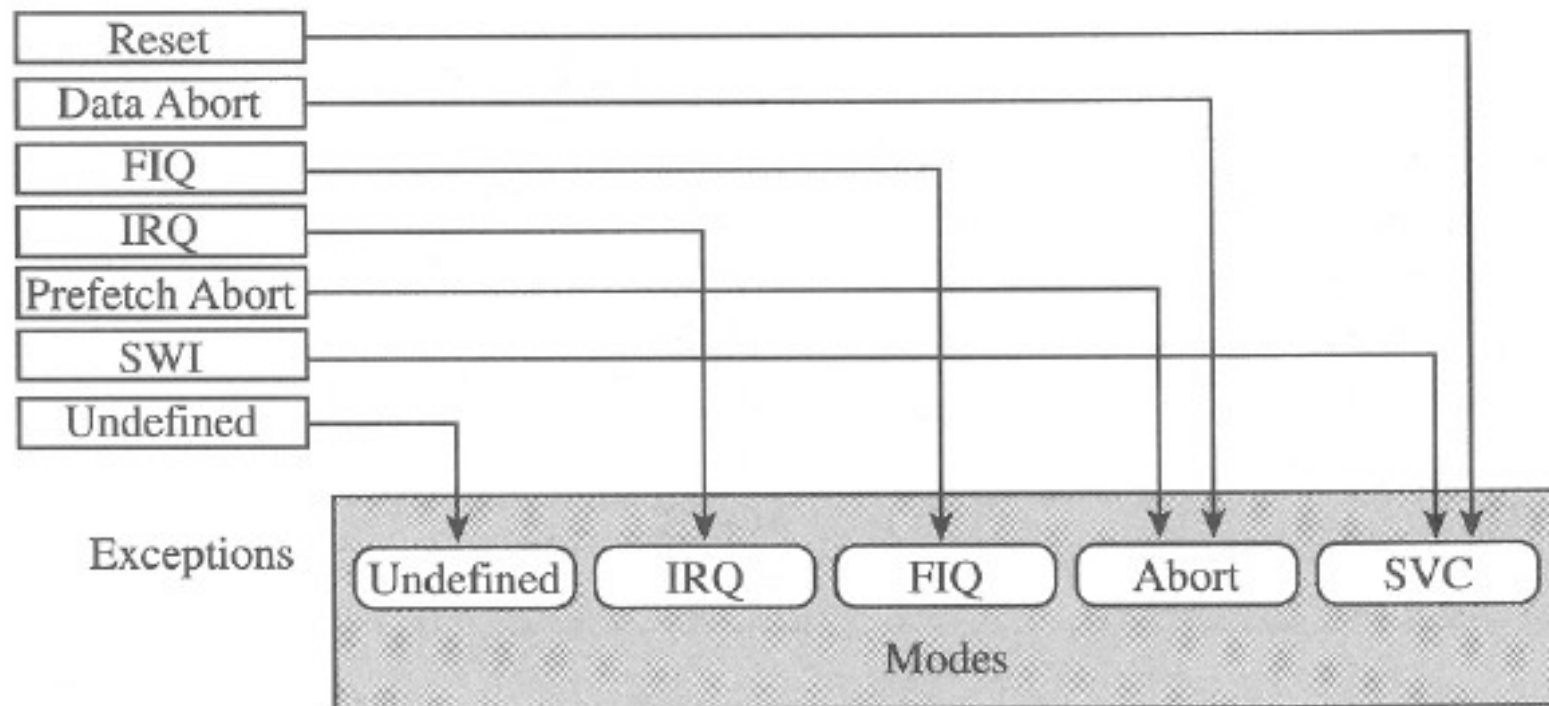
■ Thứ tự ưu tiên các biệt lệ

- Exception arise whenever the normal flow of a program has to be halted temporally.

Priority	Exception
Highest	Reset
	Data Abort
	FIQ
	IRQ
	Prefetch Abort
Lowest	Undefined instruction or software interrupt

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Thứ tự ưu tiên các biệt lệ

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Quá trình xử lý của CPU khi có biệt lệ:
  - Lưu giá trị CPSR vào SPSR tương ứng của chế độ tương ứng
  - Lưu PC vào LR của chế độ tương ứng
  - Thiết lập giá trị cho CPSR của chế độ tương ứng
  - Thiết lập giá trị cho PC để trở tới địa chỉ của trình xử lý biệt lệ (exception handler)

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Ngắt mềm:

- Ngắt mềm (software interrupt) tạo ra một biệt lệ cho phép ứng dụng gọi một số tác vụ của hệ điều hành.
- Cú pháp: SWI{cond} SWI_number

SWI{<Cond>} SWI_number

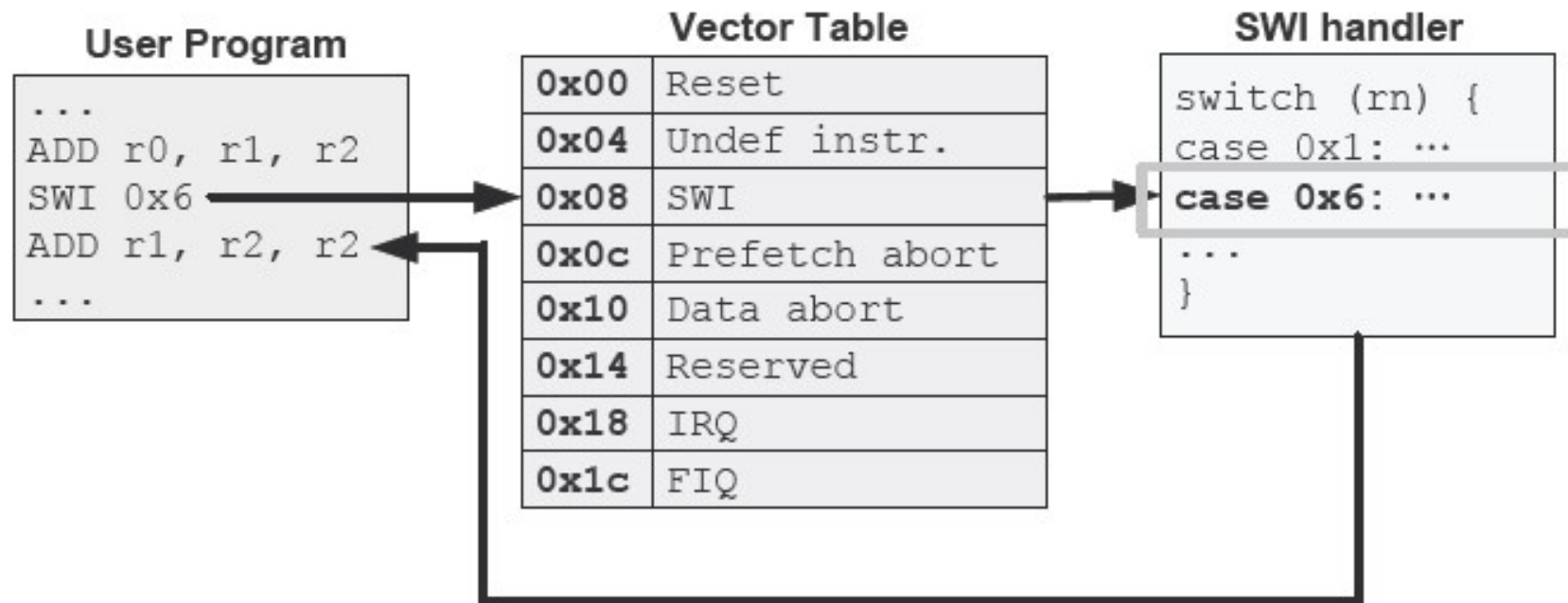
- lr_svc = address of next instruction following SWI
- SPSR_svc = CPSR
- pc = 0x08
- CPSR mode = SVC
- CPSR I = 1 (mask IRQ interrupts)

After SWI routine, return to the calling program by

MOV pc, lr_svc

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Ngắt mềm:

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

Số hiệu ngắt	Mô tả chức năng	Đầu vào	Đầu ra
SWI 0x00	Hiển thị một ký tự	R0 lưu ký tự	Hiển thị trên màn hình ký tự
SWI 0x02	Hiển thị một chuỗi ký tự ra màn hình	R0 lưu địa chỉ của chuỗi ký tự	Hiển thị trên màn hình chuỗi ký tự
SWI 0x11	Dừng chương trình		
SWI 0x12	Đăng ký sử dụng vùng nhớ trên Heap	R0 lưu kích thước (đơn vị là byte)	R0: địa chỉ của vùng nhớ
SWI 0x13	Giải phóng vùng nhớ trên Heap		
SWI 0x66	Mở một file dữ liệu. Chế độ mở được lưu trên R1: - 0: Mở để đọc - 1: Mở để ghi - 2: Mở để ghi tiếp	R0: lưu tên file R1: lưu chế độ mở file	R0: Kết quả quá trình mở file. Nếu file không mở được, R0 = -1.
SWI 0x68	Đóng file	R0: lưu tên file	
SWI 0x69	Viết ghi chuỗi ký ra file hoặc ra màn hình	R0: tên file hoặc Stdout R1: Địa chỉ chuỗi ký tự	
SWI 0x6a	Đọc một chuỗi ký tự từ một file	R0: tên file R1: địa chỉ đích R2: số byte lớn nhất cần đọc	R0: số byte được lưu trữ

CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Ngắt mềm:

Ví dụ 1: Viết chương trình hiển thị chuỗi ký tự “Hello world” ra màn hình.

```
.equ swi_stdout,0x02      ; gán số hiệu ngắt với tên ngắt  
ldr r0,=TextString      ; nạp địa chỉ chuỗi ký tự vào thanh ghi  
swi swi_stdout           ; gọi ngắt  
TextString: .asciz "Hello world\n"
```


CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

■ Ngắt mềm:

Ví dụ 2: Mở file và ghi chuỗi ký tự vào file.

```
InFileName:    .asciz "Infile1.txt"
Message:       .asciz "Hello there \n"
.equ SWI_Open,0x66
ldr    r0,=InFileName
mov    r1,#2           @ input mode
swi    SWI_Open
ldr    r1,=Message
swi    0x69
swi    0x68
```


CHƯƠNG 3-LẬP TRÌNH HỢP NGỮ ARM

- Bài tập 1: Viết chương trình thực hiện:

Sao chép chuỗi “Hello world” từ một địa chỉ trong ô nhớ Srcstr sang một địa chỉ ô nhớ có tên Dststr. Sau đó hiển thị chuỗi ký tự từ ô nhớ Dststr.